

УГЉЕН

УГЉЕН

Угљен је један од најстаријих цртаћих материјала. Угљенисаним комадићима дрвета цртали су по зидовима становници пећина. Као средство за студијско цртање користи се угљен у најстаријим мајсторским радионицама. Угљен се користи за исцртавање код фреско сликања, за прелиминарне студије за уље, акрилик или неку други технику. Угљен се често комбинује са кредом, пастелом или неким другим материјалом. Као самостална ликовна техника јавља се тек у 19. веку.

Карактеристика угљена је његова мекоћа због прашњаве структуре материјала. Штапићем угљена могу се извлачити линије различите дебљине и интензитета. За постизање плоха различитих тонских вредности користи се угљен положен на подлогу ширином или дебљином угљеног штапића. Угљен се лако брише.

Само неке јако тврде врсте остављају траг и после брисања. За потпуно брисање мањих површина користи се гнет (кнет) гума. За просветљавање тонова, размазивање угљена и скидање сувишног праха користе се мекане фланелне крпе или вата, као и меке акварелне четке.

Кад се угљен више не хвата за папир јер је презасићен угљеном, цртеж се фиксира, а након сушења фиксатива поново се може цртати угљеном. Завршени цртеж угљеном опет се фиксира.

Данас се производе две врсте угљена:

Природни дрвени угљен од лескових, врбових или липових штапића добијених горењем без присуства ваздуха производи се у различитим дебљинама. Најфинији дрвени угљен добијен је од винове лозе. Масни угљен се добија умакањем штапића дрвеног угља неколико сати у ланеном или маковом уљу док се сасвим не „напију“ уља. Масни угљен даје сочнији и интензивнији потез који се због садржаног уља теже брише.

Пресовани, односно синтетички цртаћи угљен добија се пресовањем угљене прашине добивене при производњи гаса за лампе. Најчешће садржи и неко везиво па се теже брише. Често се означава као сибирски угљен за цртање. Обично се производи у 7 различитих градација тврдоће, од 00 до 6.

Угљене оловке; тзв. црни крејони израђени су од специјално пресованог угља у облику мине уметнуте у дрвени уложак. Обично се производе у 4 градације тврдоће.

Као подлога за цртеже угљеном употребљавају се храпавије врсте белог или тонираног папира и картона. Погодан је и пакпапир, акварел папир.

Средства за фиксирање угљена потребна су да би заштитила угљен од брисања, а такође се користи и међу-фиксирање да би се нови слој угљена прихватио на већ засићену подлогу.

Фиксативи морају фиксирати цртеж да се не брише, не смеју мењати карактер површинске структуре цртежа, не смеју битно утицати на обојеност цртаће површине. Данас на тржиште долазе готови фиксативи, већином у боцама под притиском.

Линкови:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Drawing>

<http://wwar.com/artists/>

<http://www.all-art.org/>

